

DEBRECENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Vidéken: Félévre 4 frt 50 kr.
Negyedévre 2 frt 25 kr.

Feladv. szerkesztő és lapfőnöki iroda:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér Biedermann-palota földszint,
az udvarban hátul.

Az esküvő után.

„A korona nehéz ékszer!” — Ezt mondta valamely művében a legnagyobb élő magyar író! Jókai Mór. Az élet sokszor igazat ad a költők képzeletének s a költők képzelete sokszor a való igazságot látja meg.

Ime, újra bebizonyult, hogy a költőnek igaza volt. A korona nehéz ékszer és hatalmas teherként nehezedik a szivre. A magyar korona várományosa küzd ezzel a teherrel, amely leginkább akkor válik súlyossá, amikor a szív érzései ütköznek össze a korona terhével járó köteleességekkel. A trónutódlással járó nagy feladatokról nem akar lemondani; szerelméről nem tudott lemondani.

Nem volt senki, a ki ezt a nehéz harcot megkönnyítette volna neki, sőt a tanácsosok és a kormányzás hatalmának képviselői mindent elkövettek, hogy ezt a küzdelmét minél jobban megnehezítsék.

És így megtörtént tegnap

Reichstadtban az az esküvő, amely Magyarországra, az egész monarchiára hatással lehet, sőt bizonyára kiszámíthatlan komplikációkat is fog maga után vonni. Megtörtént nagy csöndben, gondos elkerülésével minden kiáltó zajnak, fényűzésnek, pompának. Örök hőséget esküdött egy leendő király, egy óriási birodalom trónjának várományosa egy egyszerű grófkisasszonynak, akitől el akarják tagadni azt, hogy joga van osztozkodni férjének minden jogában, rangjában, címében.

Minden magyar ember törvényes felesége osztozik férje összes tisztességeiben. Most olyan világot élünk, hogy éppen az első magyar embernek, a királynak a felesége képezzen kivételt az összes magyar nők között s noha törvényes felesége a férjének, mégis kevesebb legyen, mint akármilyen magyar embernek a felesége.

Nem tölti-e el aggodalommal minden magyar ember szívét az a gondolat, hogy egykori királyának olyan felesége van, akinek nem

akarnak megadni olyan jogokat, amelyekben minden magyar asszony részesül? Nem döbönti-e meg a magyar sziveket, hogy hozzá akarnak szoktatni olyan csodálatos gondolathoz, amelyre a magyar történelem nem talál precedenát? Meg akarják győzni a közvéleményt, hogy lesz egy királyunk, aki törvényes házasságra lépett szive sugallatát követve egy nővel s ki ennél fogva nő, de a felesége királyné nem lehet, szóval balkézről való asszonynak kell őt tekinteni a nemzetnek, noha szívesen elősmerné őt királynénak.

Már most az esküvő után, sőt az esküvő előtt is a vélemények szétágaznak. Az egyik része azoknak, akik közjoggal foglalkoznak és akik tekintélyt képviselnek, azt mondják, hogy minden rendben van; a másik része azt állítja, hogy nincs rendben. Az előbbieket állítása szerint Hohenberg hercegnő nem lehet királyné, a másik rész véleménye az, hogy csakis ő lehet királyné a törvények ér-

Ripi Náci bora.

— Elbeszélés. —

Ripi Náci még akkor is sajnálta volna, ha valakit, akár atyafit, akár idegent megkínáljon egy pohár borral, a mikor még nem árasztotta el a szőlőket a filoxera. Mióta pedig ez a féreg meghonosodott a hegyünkön, azóta maga sem mert többé egy cseppet sem inni. Mert bor nélkül meglehet az ember, de kenyér nélkül nem. Neki pedig szőlő volt a kenyere. A mint-hogy ugyanis volt. Mert némi csekély nyugdíjon kívül, a mit azért adtak neki, hogy ne menjen többé a hivatalba, a hol nem igen vehették hasznát, csak nyöszörgött, sóhajtozott nagyokat s örökkön-örökké félt az éhenhalástól, tehát ezen csekély nyugdíján kívül nem volt más kereseti forrása, mint a szőlő.

Hanem az aztán derekas szőlő volt. Az atyjától örökölte s fogadás nélkül is megtartotta azt az elvet, hogy örökségét nem engedi soha bitang kézre. S neki, aki igazán nem költött semmiféle fényűzésre,

kártyának még színét sem ismerte, nem esett valami nehezére az öröklött vagyon megtartása. Volt esztendő, mikor kétszáz hectolitert is termelt s ennek árából szépen takaríthatott a sovány és kárvallott esztendőkre.

És aztán nem is volt maga. Hogyan, hogyan nem, azt csak kevesen sejtik a városban, Ripi bácsi egyszer beleesett az erős nemnek botor gyöngédségébe. Egy az uraságához éppen nem illő, de máskülönben takaros leányzóval kötött viszonyt s nem engedte a becsületessége, hogy a mikor már kétségtelen bizonyítéka volt ennek a viszonynak, azt utólag ne törvényesítse. Ezt az egész esetet helyrehozhatatlan hibának mondotta egész életében, különösen pedig akkor, mikor már nem bántotta gyermekének anyját ez a keserű önbeismerés, mert a fiatal asszony pár év múlva elhalt.

És bármilyen szigorú volt is a városiak szerint Ripi Náci, kis leányáról tisztességesen gondoskodott. Szegény leánynak adta ki ugyan mindig, a ki egyedül apja verejtékes gondosságának köszönheti, ha

valamit tanul; de a mit tanul, arra szüksége lesz, mivel az egy szőlőn kívül semmi más várandóság sem néz rá.

A városbeli uri legények másképpen voltak meggyőződve; de a ki komolyan pályázott a leány, mindenek előtt pedig az öreg kegyére, az el nem merete volna árulni, hogy másképpen tudja.

Szóval Ripi Náci szépecskén takarított a bora árából. És az élő pénz úgy szaporodik, mint annak hiányossága; tehát Náci bácsi titkos gazdasága is egyre növekedett, annak daczára, hogy a filoxera elpusztította a szőlőjét és csak a mandulafák kamatoztak hiven tovább is, most már az árpa és a kukorica vetés között.

A bort lassan-lassan mind eladta Ripi Náci. Tartogatta ugyan egy ideig abban az erős hitben, hogy szertelenül emelkedni fog az ára s akkor ő egy csapással gazdag ember lesz, nem kell viaskodni az éhhalál rémével, mint eddig; de bizony egyszerre csak megcsappant a bor ára és ő sietve tul adott rajta, hogy legalább az árát takaríthassa be biztos fődél alá.

telmében a királynői korona, jog szerint megilleti.

Milyen véleménykülönbség van már most ebben a kérdésben. Azok, akik a királynéhoz legközelebb állanak és a kiknek kötelességük az ország érdekét, nyugalmát szem előtt tartani, amikor a királynak tanácsokat adnak; vajjon nem gondoltak-e arra, hogy milyen kavargás állhat be a véleményekben akkor, amikor égetővé válik majd a dolog? Spanyolországban ugyanaz történt s hat polgárháború volt már miatta. Vajjon a történelem tanúságai nem arra való-e, hogy éppen azok tanuljanak legtöbbet abból, akik a történelmet csinálják?

Magyar hazánkat óvja ég az ilyen veszedelmektől.

A kínai anyacsászárnénál.

— Saját tudósítónktól. —

Oroszország pekingi követének leánya ez év februárjában részt vett a kínai anyacsászárnénál egy fogadtatáson, melyet magasrangú európai hölgyek számára rendeztek. A császárnő a fogadtatás alkalmával oly szerezetreméltónak mutatkozott, hogy ezzel alaposan ráczáfolt a feőle terjesztett rossz hírekre. Éltéken kérdezősködött a hölgyek családi viszonyairól, nagyon érdeklődött azonkívül toilette titkok és a nőemancipáció iránt.

Ez alkalommal a következőket mondta: „Mindenféle előítéletek és gazdasági viszonyok kötik le a kínai néket, de a reform itt is már csak idő kérdése. A kínai asszony ma rabszolga: nyolcz éves korában

szőnie kell, két évvel később varrnia. Sok leány maga keresi meg ily korán kenyerét és már a kelengyéjét gyűjti. Sok szegény családban az asszonynak kell a férjére keresni mindent. Nálunk meg van a nőnek a joga, hogy versenyre keljen a férfival, de minden előny az utóbbiak oldalán van.

Szini előadás után gazdagon megterített asztalokhoz vezették a vendégeket, a kik étkezés után ismét a császárnő elé járultak. A császárnő ekkor már trónuson ült s bocsánatot kért a hölgyektől, hogy ilye fogadja őket. „Nagyon öreg asszony vagyok már — szőlt — napi munkámnak csak néhány óra mulva lesz vége.“ Önöknek ugy kell engem tekinteni, mintha testvérük lennék s e gyűrű legyen annak a jele, hogy mindnyájan ugyan egy családhoz tartozunk. Remélem, hogy ez nem üres szóvirág, mert mindnyájuknak egy a célunk, a világot boldogabbá és bölcsébbé tenni.

Tudom, hogy önök közül mindenki kikereste már a működési helyet. Nekem is meg van a magamé s bárha öreg asszony vagyok, sok évig remélek még dolgozni. Őszintén örülök, hogy megismertem önöket s remélem, többször láthatom majd magamnál.

Ha érintkezésünkben szünet is állna be, ne higgyék, hogy megfedkeztem önökről, de nagyon el vagyok foglalva, — egy kínai nőnek ropant sok dolga van és a kínai császárnőnek annyit kell dolgozni, mint a legutolsó kulinnak. Sok ideig fogok visszaemlékezni e napra. E beszéd után a császárnő leszállott trónjáról s a hölgyeket egyenkint átölelte.

Darányi Párisban.

— Távirati tudósítás. —

Párisból táviratozzák: Szombaton reggel ideérkezett Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Kis Pál ál-

lamtitkárral, hogy résztvegyen a gazdasági kongresszuson, amelyek tiszteletbeli elnöke. A miniszter megérkezése után meglátogatta Lukács Béla kormánybiztos, majd Dupuy francia földmivelésügyi miniszterhez hajtatott, a kinek bemutatta Kis Pál államtitkárt.

A három államférfi hosszasan beszélgetett a magyarországi gazdasági viszonyokról. A beszélgetés során Dupuy kijelentette hogy nagyon örül. Hogy Darányi a Palace Hotelben lévő lakására ért, megjelent nála Méline volt miniszterelnök, a kongresszus elnöke és Sagnier, a kongresszus titkára, a kik közölték a miniszterrel a kongresszus munkaprogramját. Méline majdnem egy óra hosszat beszélgetett Darányival.

A földmivelésügyi miniszter még szombaton megtekintette a kiállítás magyar osztályának mezőgazdasági, erdészeti és többi csoportjait. Vasárnap a történelmi kiállítást nézte meg a kormánybiztos társaságában. A miniszter mindenütt legnagyobb megelégedését nyilvánította. Vasárnap délután nyílt meg a nemzetközi kongresszus. Darányi földmivelésügyi minisztert Dupuy miniszter jobbjára ültették, balján pedig Méline, a kongresszus elnöke ült. A kongresszust Dupuy nyitotta meg és beszédében kiváló örömeinek adott kifejezést, hogy jeles kollegája, a magyar földmivelésügyi miniszter személyesen jelent meg a kongresszuson.

Méline bevezető beszédében szintén fölemlítette jelenlétét, a mit a kongresszus tagjai lelkes akklamációkkal fogadtak. Azután Darányi szólalt föl és a külföldi gazdák nevében megköszönte Dupuynek és Mélinek a lelkes fogadtatást, majd kiemelte a

Csupán csak egy kosárra való, azaz hat palackot tartott meg a régiből. Emlebbe, mint ő mondá. Mert hogy szavamba ne vétsek, ő maga a neve napján kívül, vagy ha beteg nem volt, bizony nem ivott bort. Sajnálta magától mint fölöslegeset. Ha kóstolnia kellett a maga borát, akkor is kávéskanállal mérte ki; az izét megítenni ez is elég.

Ezt a hat üveget eltette azzal az el-tökélt szándékkal, hogy csak valami igen nagy, életbevágó nevezetességű ünnepnapon veszi le róla a pecsétet.

Ilyen ünnepnap azonban nem akart felvirradni.

A leány esküvője, mely csak költségbe került, noha a tanukon kívül egy árva lénynak sem volt szabad vendégül hivatódnia, az nem lehetett ünnepnap.

De még az unokájuk születése sem. Hiszen ez is nemsokára enni fog s akkor megint csak őt fogják faggatni, hogy nyomoriton ki valami segítséget, mert a fiatal pár nem tud a maga emberségéből megélni. Ilyen éhenkórász a mai világ.

Végre azonban megjött a várt ünnepnap.

A kormány ugyanis, talán azt is tekintete véve, hogy egy obsitos hivatalnokról van szó. (Ámbár talán a nélkül is megtette volna,) tizezer szőlővesszőt ajándékozott neki, hogy ültesse be újra a szőlőjét. Az ajándékot nagyon vegyes érzellemmel fogadta most már az öreg Náci bácsi; mert örült ugyan a szőlővesszőnek, de fojtogatta az a gondolat, hogy maga nem forgathatja meg a földet, nem kapálhatja be egyedül, hanem a kéz tőkéből kell napszamosokat fogadni.

No de végre megint termett a szőlő Micsoda öröm!

És megnézte a kormánybiztos. És megdicsérte.

Ez talán mégis érdemes örömnapp, nem?

De mégsem. Náci bácsi hajandó volt visszaszivni ezt a gondolatát. De a kormánybiztos azt mondta, hogy az új oltott szőlő jobb bort fog teremni, mint a régi szőlő termett. Ezt senki sem hitte; Náci

bácsi sem. — De a fogadást bizonyítani kellett.

Felhozott egyet a félve őrzött palackok közül.

A kormánybiztos megízlelte s nevetve köpte ki.

— No urambátyám, most már azért is mondom hogy ennél ugyan a csigerje is jobb lesz az új szőlőnek!

— Micsoda?...

Hát víz volt benne. Áporodott víz. Azonképen mind a hatban.

Az öreg talán menten megütötte volna a guta, ha nem jut eszébe, hogy a teremtés is pénzbe kerül.

Hogy hová lett a bor az üvegekből, azt talán a menyecske tudná megmondani, a kivel a sovány lakadalmi ebéd után a fiatal pár új lakásán mulattak a tanu urak. Ők jobban tudták, hogy a fiatal pár valamikor nem lesz kénytelen — éhezni.

Sziklay János.

nagy sikert, a melyet a francziák a mostani kiállításon aráltak.

Agazdakongresszuson magyar részről Darányi miniszteren és Kiss államtitkáron kívül a következő notabilitások jelentek meg: Károlyi Sándor, Zselénszky Róbert, Majláth Károly grófok, Máday Izidor, báró Malcomes Jeromos és Kazy József miniszteri tanácsosok, továbbá Bernáth István, Hampl Antal, Győry Loránt, Jablonovsky Gzörgy és mások.

Vizsgálat az állami gépgyárban.

— Saját levelezőnkől. —

A magyar állami gépgyár munkásainak mégis sikerült elérni, hogy a gépgyár igazgatósága ellen emelt panaszok kiderítésére Lukács László pénzügyminiszter elrendelte a vizsgálatot. A vád az volt, hogy a magyar állami gépgyár törzskönyveiben a munkások keresetéről valótlán adatok vannak bevezetve. A törzskönyvben ugyanis az van kitüntetve, hogy a munkások a napi díjakon felül az általános munkában 70—80 százalékot keresnek, ami egyáltalán nem felel meg a valóságnak, mert a munkások tényleg csak 15—20 százalékot kerestek. Intézkedés történt, hogy a gépgyárban szüntessék be az új munkások felvételét s e felmerült panaszok megvizsgálására kiküldte Wálnay Alajos főbányatanácsost.

Tegnap délelőtt a sztrájkoló munkások gyűlést tartottak a tisztviselő-telepen, a hol a bizottság beszámolt az eddigi működéséről s egyuttal tudatták a munkásokkal, hogy Wálnay Alajos miniszteri biztos ma megkezdte a vizsgálatot az állami gépgyárban. A kiküldött miniszteri biztos ma reggel megjelent az állami gépgyárban, a hol megkezdte a vizsgálatot. A munkások küldöttségét ma délután 4 órára rendelte a gyárba a miniszteri biztos, hogy panaszait meghallgassa s ezekre a vizsgálatot kiterjeszse.

A gépgyárban eddig új munkásokat nem vettek fel abból az egyszerű okból, mert felvételre nem jelentkezett senki. A munkásbizottság ma délelőtt nagymennyiségű élelmiszereket osztott ki a munkások között, melyek a külvárosi kereskedők, vendéglősök és hentesek adományából gyűlt össze. A gépgyári munkások között most már nagy a lelkesedés és öröm, hogy a miniszter elrendelte a vizsgálatot. Most már biztosra veszik, hogy e hét végén vagy a jövő hét elején megkérdezik a munkát.

POLITIKAI HIREK.

A hadügyminiszter és a magyar ipar. A „N. W. T.” írja, hogy a közös hadügyminiszterium a Hirtenberg-féle töltésgyár magyar óvári telepénél megrendelést tett a tűzértség számára. A megrendelés csekély ugyan, de arról tanuskodik, hogy a hadügyi kormányzat meg akar felelni a magyar delegáció utasításának, hogy a megrendelésnél a magyar ipart is figyelembe vegye.

Beszámoló. Polczner Jenő, Szeged város második kerületének képviselője, szombaton fejezte be beszámoló körutját. Az utolsó stáció Szatymáz volt. Innen Szegere ment, hol tiáztelére bankett volt.

TÁRSAS ÉLET.

A reichstadtinász.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mesebeli királyfiakról
Az álom im valéra vált:
Az álmodó, bizó leánysziv
Királyfiára rátalált...
A magasban, ott fenn a trónnál
Ahol regény ritkán terem.
Bársonyos trónját elfoglalta
Ő felsége: a szerelem.

Olyan szép volt mesének eddig
És most valónak mily dicső!
Óh szerelem, hatalmad zengi
Ezer és ezer új hívő...
Szép leányálmok testet öltenek,
Virág nyit fényes trón alatt,
Hány aranyos fejcskét
Szédít meg ez a gondolat.

Szerkesztő ur, ott fenn a Burgban
Van még főherczeg nőtelen,
S van még leánysziv, melyben álom
Remény fakad s szerelem...
Az én édes szép hat leányom
Herczegnő czimére se vár:
Reichstadtnban most hét nász lehetne
S egy háznál végre béke már...

Kesergő családapa

VIDÉK

Öngyilkos kereskedősegéd. Berettyó-Ujfalun, mint odaváló tudósítónk jelenti, pénteken hajnalban öngyilkossági kísérletet követett el Kugler Antal kereskedő fiatal segédje: Maklári Papp József, aki előkelő család gyermeke. A 20 éves fiatalember egy hónappal ezelőtt foglalta el állását. Berettyó-Ujfalun azonban ügylésznek nem jól érezte magát: pár nappal ezelőtt felmondta a szolgálatot s erről a lépéséről értesítette szülőit is, kik Hajduszováton laknak. A szülők azonban mindenáron megakarták gátolni, hogy a fiatalember megváljon állásától és sürgős levélben kérték föl Kugler Antalt is, hogy beszélje le gyermeküket szándékáról. Maklári Papp József pedig nem hallgatott senki szavára, egyre csak azt hajtotta, hogy nincsen neki maradása, el kell mennie. Csütörtökön ismét kapott levelet hazulról, melyben egyenesen megtiltották neki, hogy elhagyja állását. E miatt keseredhetett el a fiatal kereskedősegéd, aki pénteken virradóra egy 7 milliméteres revolverből mellbe lőtte magát. Egyetlen levelet hagyott a szülőinek, aiktől bocsánatot kér végzetes cselekedetéért. Grósz Ignác dr. nyújtotta az első segítséget az öngyilkosnak, aki haldoklásában is kétségbeesve hárit el minden kísérletet, hogy a golyót eltávolítsák melléből.

Tűz H.-Dorogon. Tegnap délután — mint levelezőnk írja — H.-Dorogon Blán Gergely udvarán tűz ütött ki. Az udvaron felhalmozott nagymennyiségű csutka gyuladt meg ösmeretlen okból, de a lakosság s a tűzoltóság idejekorán eloltotta.

Vérfürdő a Tiszaparton.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas vérfürdő történt a múlt hó 30-án a csurogi révben, a hol sátoros cigányok valóságos megszárlást követtek el egymás között. Az eset réssleteiről levelezőnk az alábbiakat közli. Torontálmegyében kóborolt Bunkó Mihály vezetése alatt a 12 családból álló cigánycsapat, mely a nagybecskereki vásárról jövet át akart menni a Tiszán, hogy Bács megyébe jusson.

Mikor a Bunkó csapatja a komphoz ért, ugyanakkor a tulsó, vagyis a csurogi oldalról hozta a kompközi Ferencz 8 családból álló cigány bandáját, kik Torontálba igyekeztek. Ez a két banda elkeseredett ellensége volt egymásnak. Kerülték egymást, a hol csak tudták s most is a Sárközi bandája épen azért akart Torontálba menni, mert meghallották, hogy Bunkókéknak mennek a bácskába.

Bunkókéknak, a mint megismerték, hogy a Sárközi bandája van a kompon, kiszédtek a kocsikból a vasvillákat és kocsilöcsőket, ezekkel felfegyverkezve várták a Sárközi bandát, mely szintén elkészült az üldözésre. Mikor a kompközi bandát a parton, a Bunkó bandája berohant a kompban megkezdődött az a borzaztó verekedés, a mely öt embernek akarta halálát, nyolcz embert pedig súlyosan megsebesülve vittek a kórházba, ahol most ápolás alatt vannak.

A révészek csak nagynehezen és csak akkor tudták szétválasztani a verekedőket, a mikor több utas is érkezett s ezek segítségével szétverték a két bandát. A verekedésnek Sárközi Lajos, Lakatos Mari, Szaporka András, Bunkó Ferencz és Bunkó Mihályné estek áldozatul.

Valamennyi ott feküdt szétromcsolt koponyával a Tisza parton, míg a vizsgálóbíró megérkezett. A két bandának épségben maradt, de szétfutott tagjait most keresi a csendőrség.

TORVÉNYKEZÉS.

Két párbaj.

— Saját tudósítónktól. —

Néhány hét előtt dr. Perl Soma, fővárosi ügyvéd egymásután két párbajt vívott. Az ellenfelei Guttman Károly és dr. Guttman Emil terménynagykereskedők voltak s az előbbivel pisztolyra, a másikkal kardra folyt a mérkőzés. A pisztolypárbaj

vértelen volt, de a kardpárbajban, melyben dr. Perl részéről Vészi József és Gajári Géza országgyűlési képviselők, az ellenfélnek pedig dr. Baracs Marczel és dr. Róth Jenő voltak a szekundánsai, dr. Guttman jelentéktelenebb sérülést szenvedett. A királyi ügyészség vád alá fogta a párbajozókat s ügyükben mára tüzte ki a tárgyalást. Minthogy azonban a felek nem voltak mind együtt, a bíróság kénytelen volt a tárgyalást máskorra halasztani.

Csongvay Béla vallott.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, július 1.

A Tordán leleplezett pénzhamisító banda vezére Csongvay Béla, vagy mint a hamisítók nevezték „a nagy ur“, fogsága ideje alatt folyton tagadt. Míg társai Páska, Szigethi, Pásztohy töredelmesen beismertek mindent, addig a makacs ember folyton azt hangoztatta, hogy ő ártatlan. Mikor a bandát Torbáról Kolozsvárra vitték, az első kihallgatás után abba hagyták a Csongvay Béla vallatását. Ő azonban a börtönben nagyon unta magát és elébb italt, majd cigarettát kért. Természetesen a fogházi szabályok értelmében ezt az élvezetet megtagadták tőle.

Végre megtört a makacs ember energiája és a vizsgáló bíró előtt mindent bevallott. A vallatás több óráig tartott és az ügyészség ennek alapján újabb nagy fontosságú adatok birtokába jutott. A részleteket legnagyobb titokban tartják, mert az ügy a Csongvay Béla vallomása alapján szenzációs fordulatot vett, mely a vizsgálat kiterjesztését vonja maga után.

SZÍNHÁZ.

Színházi botrány. (Eredeti távirat). Prágából jelenti egy táviratunk: Cs. nya botrányt idéztek elő tegnap a Deutsches Volkstheaterben a Vavroch család című szindarab első előadásán a nagy számmal megjelent szocialisták. A látma már az első felvonás alatt kezdődött és később annyira fokozódott, hogy a harmadik felvonást egészen elhagyták. A rendőrség több embert letartóztatott.

Műkedvelő előadás. Szombaton este érdekes műkedvelő előadás lesz a nagyerdői vígadó nagytermében. A dohánygyári munkásokból alakult műkedvelő társaság tagjai adják elő a Leánykérő és a Falu ördöge cz. népszínműveket. A műkedvelők rendkívül ügyesek, előadásuk precíz, a darab menete gördülékeny, mit műkedvelőknél ritkán tapasztal a közönség. Az előadásra jegyek egyelőre a dohánygyárban Kovács György rendezőnél jegyezhetők elő. Támlásszék egy frt, első hely 70 kr, második hely 50 kr, állóhely 30 kr.

UJDONSÁGOK.

* **A kórház kirablása** ügyben szigorú vizsgálatot indított a rendőrség és széleskörű intézkedéseket tett, hogy a vakmerő tettetest kézrekerítse. Az előzetesen teljesített vizsgálat bünyjelt szolgáltatott a rendőrség kezébe, amely előbb-utóbb nyomra vezet. A vakmerő betörő, — mint ahogy az eddigi vizsgálat megállapította — éjjel tizenkét óra után, mikor már a kórházépületben minden csendes volt, követte el tettetét. Előbb egy fél téglával az iroda ablakát ütötte be, csak hogy ott spalétok vannak s ezek felfogták a téglát. Könnyebben boldogult az igazgatói szoba ablakával, ahol nincsenek spalétok. Azt is egy fél téglával ütötte be s oly erővel hajította, hogy a tégladarabokra törte az ablakot és a szobán keresztül a szemben lévő ajtónak repült s azon is nyomot hagyott. A betörő erre az ablakon benyult, kinyitotta a riglizót és bemászott az igazgatói szobába. Csak hogy ott nem talált semmit, sőt a gondnoki szobába vezető ajtó is, ahol a betörő pénzt remélt, zárva volt. Erre a betörő egy olyan kapocs-szeggel, aminővel az ácsok dolgoznak, kiverte a gondnoki szoba ajtajának alsó betétjét, benyult kezével a kulcshoz, felnyitotta az ajtót és szápen besétált a gondnoki szobába.

Ugyanazzal a kapocs-szeggel fessegette fel az összes íróasztalok fiókját s azokból mind elvitte a készpénzt, de nem bántotta sem az értékpapirokat, sem a takarékpénztári betétkönyvecskéket. Ott volt egy asztalfiókban a betegek pénze és takarékönyvecskéje, onnan is elvitte a pénzt s otthagya a takarékönyveket. A Wertheim szekrényhez hozzá sem nyult a betörő, akinek a viszonyokkal nagyon ismerős embernek kellett lenni, aki tudta, hogy elseje előtt a tisztviselők fiókaikba szokták zárni a fizetésüket és hogy a gondnok magánpénztárát mindig az íróasztalában tartja.

A betörő különben irtózatosan össze-vissza hányt ott mindent. Dr. Horváth Károly díszes diófa asztalának tetejét teljesen felfeszítette s az így könnyen hozzáférhetővé vált fiókokat mind kikutatta. Pénzt ott nem talált, de a szivarból megtömt zsebet, sőt nem valaszínűtlen, hogy rá is gyujtott s füstölve, kényelmesen rabolta ki a kórházi irodahelyiséget. Ami finom dohányt talált, azt mind széthányta, a finnyás betörőnek nem kellett más, csak pénz, de amenyit ebből talált, pedig szép kis summát talált, mind egy krajczárig elvitte:

Hogy a betörő meddig dolgozott a szobában, azt is precíz megállapították. Dr. Horváth Károly íróasztalán ugyanis volt két szál gyertya. Sértet-

len mind a kettő. Ezeket gyujtotta meg s ezek fényénél végezte bűnös tettetét. Tegnap próbaégetést eszközöltek a kórházban s ebből kétségtelenül megállapították, hogy a betörő egy teljes óráig garázdálkodott a szobákban.

Akkor nap mikor éjjel a betörés történt, egy nőt vittek be a kórházba, akinek aranyóráját és gyűrűjét pedig ugyancsak vasárnap virradóra a kórház betörője vitte el. A rendőrség keres-kutat a kórházi viszonyokkal ismerős betörő után, sőt nyom is van. Egyebekben a kórházi betörésből kifolyólag a rendőrség intézkedett, hogy a rendesnél gyakoribb s megszigorított rendőri őrzőjárat czirkáljon egész éjjel a város minden részében. Ezt az intézkedést csak helyeselni tudjuk mert az utóbbi időben sűrűn előfordult betörések egész joggal tartják aggodalomban az igen keservesen szerzett vagyonáért reszkető lakos-ságot.

* **Esküvő.** Debreczeni Lajos kereskedő Debreczenből, tegnapelőtt tartotta esküvőjét Derecskén, Hoffer Irma kisasszonnyal ottani jöhrnevi kereskedő leányával. A szűk családi körben megtartott lakodalmi ünnepség után az újpár városunkba, új otthonába utazott.

* **A debreczeni iparfelügyelő.** A kereskedelmi miniszter Kreutzer Balázs gépészmérnököt megbizta a debreczeni iparfelügyelői kerület tennivalóinak ellátásával.

* **Aki a lakodalmosokat meglopta.** Kállai Sándor többszörösen kiérdemelte a csirkefogó hangzatos előnevet, mert rövid egy hó alatt több mint 80 darab tyukot lopott. Különös passzióját nagy elcszeretettel és nagy szakismerettel hajtotta végre. Működési tere a Varga-kert volt, mint ahol legtöbben foglalkoznak szárnya sok tenyésztésével. Hanem hát nincs olyan hosszú, a minek vége ne legyen; épp így vége lett a Kállai garázdálkodásának. Legutóbb Erdei Mihály Varga kerti lakost ejtette meglehetősen zavarba, ellopván a lakodalomhoz készenlétben levő 15 darab tyukot éppen a menyegző reggelén. Képzeltetni Erdődi uram zavarát, midőn az üres ketreczet meglátta. Lett ribilió, kapkodás, míg Erdei uramnak eszébe jutott a rendőrséghez folyamodni. Helyesen is tette, mert Szócs Lajos biztos egy-kettő fülön csipte a notórius csirkefogót, ki éppen tul akart adni a zsákmányon. Erdei uramnál lehet már lakodalmazni, meg vannak a csirkék.

* **Eljegyzés.** Balázs Géza fodrász eljegyezte Deák Juliskát.

* **Választás.** Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgató-tanácsa, hat pályázó közül egyhangulag Sáfrány Lajos fiatal tanárt választotta a paedagogia tanárává, az ev. ref. tanítóképző-intézethez.

* **A ki a rendőrt akarta besózni.** Nagy botrányt és népcsődületet okozott a részeg állapotban levő Szőke József, ki a főtéren járó kelőkkel gorombáskodott, sőt többeket tetleg bántalmazott is. Így egy öreg asszonyt is megtámadott, ki jajveszékelve kiáltott rendőrért. Szőke erre még dühösebben ütötte az öreg asszonyt. Rendőr kell neked, mondá, megeszem én azt veled együtt, de előbb beszólok mind kettőtöket. A garázda embert csak nagy nehezen lehetett a rendőrséghez szállítani, hol aztán őt sózták be só nélkül. Rásóztak a botrányért három kis napot. A dutyiban lesz elég ideje elmélkedni affelelt, hogy a beszózáshoz nem feltétlenül szükséges a só.

* **Kerékpár verseny.** Vasárnap újabb kerékpáros egyesület tartja meg oroszágos amatúr versenyét. A verseny programja rendkívül gazdag. A versenyt a jeizett napon délután négy órakor a Margit-fürdő telepén berendezett pályán tarja meg. A versenyre jelentkezők száma igen nagy.

* **Roland első fellépése.** A Bika szálloda udvarkertjében működő daltársulat tagjai ma két új taggal szaporodnak meg. Ma este lépnek fel ugyanis először Roland, a kitünő komikus, a debreczeni közönség egykori kedvence, aki most Hamburgól érkezett és Piquét kisaasszony, híres eröművész. A mai előadás műsorát különben különös gonddal állította össze Angelotti igazgató.

* **Perczel tábornok távozása.** A debreczeni 4. Lovasdandár parancsnoka, Perczel József tábornok nyugalomba vonul. Perczel tábornok családjával együtt tegnap este hagyta el városunkat. Távozásuk alkalmából a vasuti indóházánál megjelent a 2. honvédszázareg tisztikara teljes számban, azonkívül a helyőrség tisztikarának számos tagja. A nők tisztek cs. ládjaikkal egyetemben jelentek meg a pályaudvaron, hogy Istenhozzádot mondjanak a tábornoknak és családjának.

* **Női ruhák szalmából.** Párisban a női divat terén a legújabb vívmány a szalmából készült ruha. A Palais des lians ben van közszemlére téve egy ilyen ruha, mely a legnagyobb mértékben lebilincseli a nők érdeklődését. A Figaro egyik munkatársa fölkereste a ruha készítőjét. Schubatz női szabót, hogy találmányára nézve közelebbi felvilágosításokat kérjen tőle és itt a „műterem“ben egy szalmából való bolero-t is látott, melyet a „mester“ csak ezután fog kiállítani. Schubatz-ot a szalmakalap vitte a szalmából való ruha eszméjére. „A szalma — mondá — roppant könnyen idomítható minden formába és a feldolgozása sem nehéz. Már régóta vannak szalmakalapjaink; miért ne lehetnének szalmaruháink? Így gondolkodtam és hozzáfogtam a munkához. Hogy milyen eredménnyel, azt ime a példák mutatják.“ Vajmi kétséges azonban, hogy ez az új divat nagy hódításokat tudna tenni. Elsőben: a szalmából való ruha nagyon drága, azután meg a tartóssága ép oly rövid, mint a milyen a — szalmakalapé.

* **Az izraelita iskolaszék** ez uton is értesíti t. cz. szülőket és gyámokat, hogy a jövő tanévre következőképpen osztotta be az egyes osztályokba az osztálytanítókat, illetve tanítónőket: I. *A lányiskolában:* az első osztályban Brilf Ilona k. a. tanítónő, a II-ik osztályban Simonovits Dezsőné urnő, a III-ik osztályban Lövinger Mór urnő, a IV-ik osztályban Kuthi Zsigmondné urnő, az V—VI. osztályban Kuthi Zsigmond igazg. II. *A fiúiskolában* az I-ső osztályba Smilovits Mihály tanító, a II-ik osztályba Lippe József tanító, a III-ik osztályba Róth József tanító, a IV-ik osztályba Simonovits Dezső, fiúiskolai igazgató. Kelt Debreczenben, 1900. év június hó 29-én az iskolaszék üléséből. Dr. Popper Mór elnök. Kuthi Zsigmond jegyző.

* **Az osztály sorsjáték** 3-ik huzása f. hó 10., 11., 12. eszközöltetik. 5000 szám lesz kisorsolva 898 ezer korona értékben, a következő számokat ajánlom megvételre: 1455 1457 13997 76564 3157 77971 43824 43665 84900 87350 90461 99899 65283 65945 66700 3158 3715 4294 4324 4632 6737 9749 8583 8599 17932 17938 32653 32659 36548 37376 37381 66701 66705 37400 38680 38681 39093 39094 39095 39096 39097 39108 39109 39110 50434 50442 50445 64555 64792 64793 64794 66728 92203 93698. Tisztelettel *Schwartz Dániel* dobányzó eszköz különlegességi üzletében, a Bika alatt.

* **Térzene a nagyerdőn.** A helyben állomásozó katonazenekar ma este tartja meg hetenként szokásos térzenéjét a nagyerdőn. A térzene, mint rendszeren — öt óra-
kor kezdődik.

TÁVIRATOK.

Kína.

London, július 2. A Reuter-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: A pekingi német követet július 18-án abban a pillanatban, mikor a cundi-jámenbe ment, meggyilkolták. Egy tolmácsot megsebesítettek, de sikerült az egyik követségre menekülnie. — Június 23-án csak három követség volt még sértetlen.

Berlin, július 2. A csifui német konzul ezt táviratozza: Pekingi követünket június 18-án meggyilkolták.

Berlin, július 2. Bülow gróf külügyminiszter Wilhelmshafenbe utazott, hogy jelentést tegyen a császárnak.

Pétervár, július 2. Kuropatkin hadügyminiszter a következő, tegnapelőtt Takuban föladott táviratot kapta Alexejev altengernagytól: Az európaiak 29-én ostrommal bevették az idegen-negyedet. Részletes tudósítás később következik.

London, július 2. Sanghaiból a következőket jelentik a német nagykövet meggyilkolásáról: Ketteler német nagykövetet, június hó 18-án, mikor a követségek udvarán végiglovagolt, kínai katonák és boxerek megtámadták s a lóról lerántva kegyetlenül meggyilkolták. A katonák kardjaikkal a szó teljes értelmében szétdarabolták a szerencsétlen nagykövetet, aztán megtámadták s felgyújtották a követségi épületeket, közöttük az osztrák-magyar monarchia újonnan épült szép palotáját is. A követségi benszülött szolgálkat lemészárolva a lángok közé dobálták. Egy nankingi francia pap távirata szerint Pekingben 20-ika óta mészárolják az európaiakat és a keresztényen benszülötteket.

London, július 2. Juan-Si Vaj távirátilag jelentette Sanghaiba, hogy rendkívül nagyszámu európai katonaság érkezett Pekingbe, mely előzőleg heves harcztot vívott a Pekinget védő kínai katonákkal, kiket sikerült is nekik legyőzni. A kínai tüzérség kiképzés tekintetében felette áll az európai tüzérségnek, csak a fegyelem áll nagyon rossz lábon közöttük.

Páris, július 2. A német nagykövet meggyilkoltatása itt óriási izgalmat keltett. Az összes lapok kijelentik, hogy ennek elkerülhetetlen következménye a császárné detronizálása, sőt esetleg a kínai birodalom teljes felosztása lesz.

London, július 2. Sanghaiból jelentik, hogy Pekingben Tuan herceg elfogatta a császárt és a császárnét s magához ragadta a főhatalmat.

A hobokeni tűzvész.

New-York, július 2. A hookeni tűzvész alkalmával elpusztult emberek számát délig hozzávetőleg sem sikerült megállapítani. A Main, Saale és Bremen gőzöskön csak legénység volt. A Kaiser Wilhelm der Grosse gőzhajót először huzták ki. A hajókon családlatraméltó fegyelem uralkodott. A mentő csolnakokat a legnagyobb veszedelemben is lebocsátották. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy a Saale, Main és Bremen hajókat lehetetlen volt kihuzni. A hajókon levő személyek vagy elégték, vagy vízbe ugrottak. Sokan vízbefultak. A halottak számát csak a névjegyzékekből lehet majd kideríteni.

New-York, július 2. A hobokeni tűzvész alkalmával elpusztult emberek számát kétszázra becsülik. Eddig ötven holttestet hoztak ki az észak-német Lloyd emberei. Azt hiszik, hogy

az áldozatok között nincs sok utas. Abban a pillanatban, mikor a lángok a Bremen gőzösre átsaptak, hatalmas robbanás hallatszott, a hajó ingadozni kezdett és azután elsüllyedt.

New-York, július 2. A hobokeni tűzvész áldozatainak számát 500 emberre teszik. A tűz a legrosszabb időben, szombat délután, a látogatási napon ütött ki, mikor az emberek ezrei tolongtak a hajókon és dockokon.

Elhunyt prelat.

Budapest, július 2. Benedek Ferencz, a jászói premontreiek prelatusa ma hirtelen meghalt. A gyászhirre Takács koadjutor Jászóra utazott.

Gyilkos gépkezelő.

Budapest, július 2. Temesvárról távirják, hogy Zemankovics Jäger Péter, a dettai gőzmalom gépkezelője berontott a Frank Mihály főmolnár lakására, aki a feleségével együtt ebédnél ült. Zemankovics revolvert ragadott elő s Frankot az első lövéssel agyonlőtte, Frankot is leakarta löni, azonban a golyó nem találta. Zemankovics a csendőrségnél önként jelentkezett. Egy levelet előre megírt, amelyben elmondja, hogy hat gyermeke van, akik közül a legkisebb tizenöt hónapos. A gyilkost megfigyelés alá vették, amikor kitűnt, hogy elmebajos.

200 román zsidó Predeálon.

Brassó, július 1. A zsidók kivándorlása Romániából mind nagyobb mérvet ölt. Tegnap 200 zsidó érkezett Predeálra, hol rendőrségünk intézkedése folytán föltartóztatták utójokban, mert Brassóban akartak letelepedni. A 200 zsidó Predeálon vesztegel. Pénzt várnak otthonlevő övéiktől, hogy Bécsig utazhassanak. A predeáli oláh rendőrfőnök kijelentette, hogy ha ma délután nem kapnak pénzt, hogy utójokat folytathassák, mindannyiukat vissza fogják toloncoltatni.

Halott a sineken.

Budapest, július 2. Az elmúlt éjjel a részvény-serfőződével szemben, a rákosfalvi átjárót keresztező vasuti vágányok mellett egy munkásformájú embernek a szörnyen összeroncsolt holttestét találták meg a sineken. Teljesen fekete ruha volt rajta, a fehérneműjébe S. F. betűk vannak belevárvva. A holttestet a morgueba vitték.

Három öngyilkosság.

Budapest, július 3. A vasárnapról hétfőre virradó éjjelen három öngyilkosság történt a fővárosban. A Rottenbiller-utca 42. sz. házában Pösch Gusztávné, egy nyugalmazott százados özvegye mérget ivott. Súlyos idegbaja adta a kezébe a mérget.

poharat. A mentők a Szt. István kórházba vitték. — A váci ut 19. sz. házában ma hajnalban Tordai Juli 19 éves cselédleány marólugot ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. — Balog Kati 21 éves leány, aki a Retek-utca 19. számú házában lakik, ugyancsak ma reggel gyufaoldatot ivott. Öngyilkosságának oka boldogtalan szerelem.

Az ijedség áldozata.

Budapest, július 2. Ma délelőtt fél 10 óra tájban a Sziv-u. 39. sz. alatt lakó Rónai Adolfné, egy vasuti hivatalnok felesége, Reisz Dávid Kemnicer-utcai mészárszékébe ment húst vásárolni. Midőn fizetésre került a sor, az asszony a zsebébe nyult a tárcája után, melyben 75 frt volt. Az asszony csak keresgette folyton, egyszerre egy borzasztó sikolylyal összerogyott, haját tépte és óriási lármát csapva élettelenül elterült a földön. A szegény asszony a pénz elvesztése feletti ijedelmében szélhűdést és merev-görcsöt kapott. A gyorsan előhívott mentők a haldoklót a Rókus-kórházba szállították.

A politikai helyzet Ausztriában.

Prága, július 2. Az alkotmányos nagybirtokosság végrehajtó bizottsága tegnap Tun Salm Oszvald gróf elnöklése alatt ülést tartott, a melyben résztvett a bizottság tagjainak legnagyobb része, köztük Baernreiter dr. volt kereskedelmi miniszter is. A bizottság behatóan megvitatta a politikai helyzetet, de határozatot nem hozott.

Budapesti tőzsde.

Július 2. Buza juniusra 0'00. Buza októberre 7'74. Rozs októberre 6'75. Zab októberre 5'16. Tengeri júliusra 5'60.

VEGYES.

Nyolcvan éves öngyilkos. Szombaton reggel Rákos Palotán az iskola-utca 10. számú házában özvegy Szabó Istvánné, a ki most mult 80 éves, felakasztotta magát. — Mire észrevették, meghalt.

A világ legnagyobb jegyepárja. A sok millió egymáshoz illő és nem egészen illő mátkapár közt nem mindennap akad olyan, amilyen most Berlinben tartózkodik. A völegény a bajor születésű Balling Oswald, aki 1876-ban született és 1896—1898-ban a müncheni gárda-gyalogezredben szolgált. Ha a nagy Frigyes Vilmos király ezt a 218 cm. magas és 296 font nehéz infanteristát látta volna, minden bizonynyal besoroztatta volna az ő híres „hosszu ficzkói“ közé. A boldog menyasszony pedig Hee-Pen kisasszony, aki Tokingban husz év előtt pillantotta meg ezt a világot. Az apja tonkingi benszülött, az anyja német asszony volt és minthogy Hee Pen kisasszony két éves kora óta él Németországban, Göthe nyelvén kívül nem is beszél mást. Völegényéhez anynyiban hasonló, hogy magassága 1 méter és 96 cm., míg testének sulya 200 fontot teszi. Hogy pedig a golya ezeknek a nagy

óriásoknak majd kis óriásokat fog-e hozni, az még épenséggel nem bizonyos, mert hát számos példa mutatta már az ellenkezőjét.

Emberölés véletlenségből. Láng István, a csurgói gimnázium hetedik osztályu tanulója, Sárbogárdon, mint lapunknak írják, revolverét ki akarta javíttatni Gál Gábor lakatossal. A revolver, amely meg volt töltve, véletlenül elsült s a golyó Gált a szívében találta. A lakatos nyomban meghalt. Láng István jelentkezett az ügyészségnél.

Urak a csillagbörtönbe.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, július 1.

Ide s tova tizenöt éve már, hogy a megtorló igazságszolgáltatás megnyitotta messze híres csillagbörtön kapuit, hogy ez a hatalmas fegyintézet mintaberezésével sok száznyi czellájával, munkatermeivel és a börtönben uralkodó vasfegyellemmel a társadalmi jogrendet sértő emberiség büntetője legyen.

Mióta az országnak ezen egyetlen hirtöne fennál — tizenöt esztendeje — egy évben sem volt a börtönnek olyan érdekes mozgalmas belvilága, mint a most folyó esztendőben.

Annyi urféle se volt még soha együtt a csillagbörtönben, mint az idén. Itt adjuk a csillagbörtön intelligenciájának névsorát:

Seidel Lajos főkapitány Székesfehérvárról elítélve 1 évre sikkasztásért a börtönben a szabó iparágot műveli. Bass József postafőnök Csédről, elítélve 2 évre sikkasztásért, a börtönben szabó. Korda János községi jegyző, elítélve 6 óra okirathamisításért, a börtönben asztalos. Bányai István kolozsvári bizt. titkár, elítélve 2 évi börtönre okirathamisításért, a börtönben szabó. Német Dávid bpesti vasuti hivatalnok, elítélve 3 évre sikkasztásért és csalásért, a börtönben kosárkötő. Goldfarb Manó bpesti kereskedő, elítélve 2 év és 7 hónapra csalás- és sikkasztásért, a börtönben szabó. Lukovics Szabó Nándor bpesti látszerész, elítélve 1 év és 10 hónapra lopásért, a börtönben kosárkötő. Kabos Ödön mérnök Kolozsvártt, elítélve 2 évre sikkasztásért, a börtönben szabó. Breisz Bódog körjegyző Nedeczről, elítélve 1 év és 9 hónapra sikkasztásért, a börtönben kosárkötő. Kabdebó Mihály N. Szében bankár elítélve hat évre (kórházban van, tüdőbeteg.) Kabdebó Péter N. Szében, bankár, elítélve 3 évre (magánzárkában). Divald Cyula okleves erdőész Budapesten, elítélve 1 év és 6 hónapra sikkasztásért (magánzárkában). Ekkert Gusztáv Baja, selyemtenyészési főfelügyelő, elítélve 2 évi börtönre sikkasztásért (magánzárkában.)

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A láng lobogása. A láng lobogása többnyire azon okból ered, hogy nem ér hozzá elég levegő. A dupla

